

فعالیت و توانمندی‌های موسسه تحقیقات شیلات ایران

تاریخچه موسسه تحقیقات شیلات

فعالیت‌های تحقیقاتی شیلات در آبهای تحت حاکمیت جمهوری اسلامی ایران در شمال، جنوب و آبهای داخلی حدود هشتاد سال سابقه دارد. این فعالیتها پس از پیروزی انقلاب اسلامی توسعه یافته و در سال ۱۳۸۲ پس از تغییرات سازمانی و تصویب شورای گسترش آموزش عالی به عنوان یکی از موسسات تحقیقاتی سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی وزارت جهاد کشاورزی سازماندهی شده و به فعالیت خود ادامه داد. با روند توسعه فعالیت‌های شیلاتی و لزوم پاسخگویی به مجهولات فراوان پیرامون آبزیان مورد نیاز بخشهای اجرایی، در جهت ایجاد و توسعه پایگاههای تحقیقاتی در سواحل دریای خزر، دریای عمان و خلیج فارس و آبهای داخلی در قالب پژوهشکده‌ها، مراکز تحقیقاتی و

ایستگاهها اقدام گردیده است.

اهداف موسسه

از اهداف اصلی موسسه‌ی تحقیقات شیلات ایران، انجام تحقیقات علمی - کاربردی پیرامون موضوعات مرتبط با آبزیان و محیط زیست آنها، حفاظت و بازسازی ذخایر و بهره‌برداری پایدار از منابع زنده موجود در آبهای تحت حاکمیت جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

عناوین طرحهای شاخص موسسه

تحقیقات شیلات ایران در سال ۸۵

دستاوردهای تحقیقاتی در بخش فن‌آوری زیستی:

- ۱- بررسی جمعیت کپور ماهیان دریای خزر به روش مولکولی
- ۲- بررسی تنوع ژنتیکی بین گونه‌ای و درون

گونه‌ای کیلکا، ماهیان حوضه جنوبی دریای خزر به روش RFLP جهت اعمال مدیریت شیلاتی
۳- تهیه پنیر ماهی (Fish cheese) از گوشت کپور ماهی نقره‌ای

دستاوردهای تحقیقاتی در بخش

ارزیابی ذخایر

- ۱- استاندارد کردن تور گوشگیر ماهی گیدر
- ۲- تعیین زمان ممنوعیت صید حلوا سیاه، شوریده و سنگسر در آبهای سیستان و بلوچستان
- ۳- تعیین زمان ممنوعیت صید ماهیان شوریده، سنگسر و میش در آبهای هرمزگان
- ۴- سهمیه‌بندی ادوات صید با همکاری معاونت صید شیلات
- ۵- تعیین چشمه استاندارد تور گوشگیر ماهیان شوریده، حلوا، سفید، سنگسر، شیر و ... به منظور

● فعالیت‌های تحقیقاتی شیلات در آبهای تحت حاکمیت جمهوری اسلامی ایران در شمال، جنوب و آبهای داخلی حدود هشتاد سال سابقه دارد

اعمال مدیریت ذخایر

- ۶- انجام گشت ماهیان خاویاری به منظور ارزیابی ذخایر و تعیین سهمیه صید ماهیان خاویاری در دریای خزر
- ۷- تعیین زمان ممنوعیت صید میگو در آبهای جنوب
- ۸- تعیین زمان آزادسازی و ممنوعیت صید ماهیان استخوانی دریای خزر

دستاوردهای تحقیقاتی در حوزه بهداشت بیماریهای آبزیان

- ۱- تهیه کیت جدید تشخیص بیماری لکه سفید میگو
- ۲- اعمال مدیریت بهداشتی به منظور احیای پرورش میگو در سایت آلوده چوئیده آبادان و تولید موفقیت آمیز میگوی پرورشی
- ۳- تشخیص به موقع بیماری استرپتوکوکوزیس در مزارع پرورش قزل آلالی مازندران
- ۴- انجام آزمایشات دارویی، سه عنوان داروی جدید در زمینه تقویت سیستم ایمنی میگو و پیشگیری از بیماریهای عفونی (ویبروماکس، ارگوسان، سانوسیل) به منظور معرفی به صنعت تکثیر و پرورش میگوی کشور

دستاوردهای تحقیقاتی در بخش آبی پروری

- ۱- بررسی اثرات اسلاری در پرورش ماهی سفید، کپور، ماهیان چینی و بهینه سازی غلظت

آن برای افزایش راندمان تولید

- ۲- پروژه بررسی امکان ایجاد تغییر جنسیت در ماهی صبیتی (Sparidentey hasta)
- ۳- تعیین احتیاجات غذایی فیل ماهی (huso huso) از مرحله لاروی تا مرحله عرضه به بازار
- ۴- معرفی میگوی پاسبفید (وانامی) Litopenaeus Vannamei به صنعت تکثیر و پرورش میگوی ایران
- ۵- بهره برداری از اولین استخر پرورش میگوی وانامی در سایت تحقیقاتی حله

دستاوردهای تحقیقاتی در بخش اکولوژی منابع آبی

- ۱- بررسی جامع اکولوژیک امکان کنترل جمعیت شانه دار مهاجم دریای خزر
- ۲- پایش اثرات متقابل زیست محیطی ناشی از فعالیت کارگاه های تکثیر و پرورش میگو در مناطق حله و مند استان بوشهر
- ۳- بررسی لیمنولوژی رودخانه بهمنشیر
- ۴- مطالعات اکولوژیک تالاب بیشه دالان

- ۵- بررسی لیمنولوژیک رودخانه نسا در استان کرمان جهت تکثیر و پرورش آبزیان
- ۶- بررسی امکان معرفی بچه ماهیان خاویاری در آبهای داخلی استان گیلان

معرفی توانمندیهای پژوهشی و مشاوره های موسسه تحقیقات شیلات ایران

موسسه تحقیقات شیلات ایران با توجه به امکانات اشاره شده از جمله توان کارشناسی، فضاها و شناورهای تحقیقاتی، آزمایشگاههای مجهز در مراکز و پژوهشکده های وابسته در شمال، جنوب و استانهای داخلی کشور و نیز اطلاعات در دسترس و ارتباطات بین المللی قادر است پروژه های مختلفی را به شرح ذیل اجرا نماید.

- ۱- مطالعه اکوسیستم های مختلف آبی

- اهداف اصلی موسسه ی تحقیقات شیلات ایران، انجام تحقیقات علمی - کاربردی پیرامون موضوعات مرتبط با آبزیان و محیط زیست آنها، حفاظت و بازسازی ذخایر و بهره برداری پایدار از منابع زنده ی موجود در آبهای ایران می باشد

- ۱۹- اجرا و نظارت بر عملیات تکثیر و پرورش و مدیریت تغذیه آبزیان
- ۲۰- تحقیق و بررسی پیرامون میزان ذخایر آبزیان، تعیین زمان و مکان مناسب صید و بهره‌برداری اصولی و منطقی از ذخایر
- ۲۱- تعیین احتیاجات غذایی، مدیریت تغذیه و غذاهای آبزیان
- ۲۲- انجام مطالعات اقتصادی و اجتماعی پیرامون جوامع صیادی و آبی‌پروری
- ۲۳- انجام آزمایشات دارویی، مواد شیمیایی و سموم مصرفی در مزارع آبزیان پرورشی
- ۲۴- طراحی و نظارت بر ایجاد موزه‌های علمی، آموزشی و تفریحی آبزیان

- آبزیان
- ۱۳- انجام تحقیقات بیوتکنولوژیک و ژنتیک بر روی آبزیان
- ۱۴- شناسایی و تهیه‌ی دستورالعمل مبارزه با بیماری‌های قارچی، باکتریایی و... آبزیان
- ۱۵- بهبود روشهای مدیریت بهداشتی مزارع تکثیر و پرورش آبزیان
- ۱۶- شناسایی آبزیان آبهای شیرین و دریایی
- ۱۷- شناسایی عوامل و منابع آلاینده در اکوسیستم‌های آبی جهت اعمال مدیریت بهره‌برداری بهینه از این اکوسیستم‌ها
- ۱۸- تحقیق پیرامون منابع و سازه‌های شیلاتی در زمینه ماهیگیری

- از نظر عوامل فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیک و انجام مطالعات جامع در خصوص شناسایی منابع آبی مستعد کشت و پرورش آبزیان
- ۲- مطالعات ارزیابی اثرات زیست محیطی EIA ناشی از اجرای طرحهای توسعه‌ای در اکوسیستم‌های دریایی و آبهای داخلی
- ۳- مکان‌یابی، طراحی و ساخت استخرهای پرورشی ماهی و میگو
- ۴- ارایه خدمات آزمایشگاهی تخصصی در زمینه‌های مختلف شیلات و آب‌شناسی و بستر خاک منابع آبی
- ۵- برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و کارگاههای آموزشی در زمینه‌های مختلف شیلات و آبزیان
- ۶- نظارت بر فعالیتهای شرکت‌های مشاوره‌ای که مجری مطالعات منطقه‌ای و توسعه‌ای شیلات می‌باشند.

- ۷- فرآوری بهینه از منابع شیلاتی کشور با استفاده از فن‌آوری جدید
- ۸- شناسایی، استخراج و تولید فرآورده‌های بیولوژیک از آبزیان
- ۹- بررسی راههای عمل‌آوری و فرآوری آبزیان مختلف جهت تولید فرآورده‌های جدید
- ۱۰- طراحی و نظارت بر ایجاد محلهای استاندارد بازار عرضه آبزیان و مباحث مربوط به کنترل کیفی آنها
- ۱۱- استفاده از بیوتکنولوژی در اصلاح نژاد آبزیان پرورشی
- ۱۲- استفاده از روشهای مولکولی به منظور مطالعه‌ی ساختار ژنتیکی گونه‌های بومی و جوامع

